

|                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------|----|
| <i>Przedmowa</i> Isaaca Asimova .....                       | 9  |
| <i>Podziękowania</i> .....                                  | 12 |
| <b>1. ZNACZENIE LOGICZNEGO MYŚLENIA</b> .....               | 15 |
| Nasza zdolność rozumowania .....                            | 16 |
| Przykład z praktyki .....                                   | 19 |
| Podstawowe metody rozwiązywania problemów .....             | 21 |
| O czym jest ta książka .....                                | 22 |
| <b>2. NATURA FAKTÓW</b> .....                               | 25 |
| Czym jest fakt .....                                        | 27 |
| Brakujące fakty .....                                       | 28 |
| Fakty muszą być obiektywnie zweryfikowane .....             | 31 |
| Sądy się zmieniają .....                                    | 34 |
| Emocje i subiektywność a fakty .....                        | 36 |
| Kryminalne „fakty” .....                                    | 36 |
| Jak koryguje się błędy .....                                | 39 |
| Obiektywizm w warunkach demokratycznych .....               | 41 |
| Analiza faktów rozmytych .....                              | 41 |
| Różne rodzaje faktów .....                                  | 45 |
| Jak znajomość faktów pomaga w rozwiązywaniu problemów ..... | 51 |
| Pytania .....                                               | 55 |
| <b>3. PRZESĄDY I NAUKA</b> .....                            | 56 |
| Dawne przesady .....                                        | 57 |
| Dzisiejsze przesady .....                                   | 59 |
| Wiara w magię .....                                         | 60 |
| Nauka: maszyna do rozwiązywania problemów .....             | 63 |

|                                                                 |            |
|-----------------------------------------------------------------|------------|
| Przyczyna i skutek .....                                        | 64         |
| Pytania .....                                                   | 71         |
| <b>4. ROZUMOWANIE .....</b>                                     | <b>74</b>  |
| Rola sprzeczności w rozumowaniach .....                         | 76         |
| Wnioskowanie z danych faktów .....                              | 78         |
| Terminy dotyczące logicznych rozumowań .....                    | 83         |
| W jaki sposób dokonujemy uogólnień .....                        | 83         |
| Rozumowanie indukcyjne .....                                    | 84         |
| Rozumowanie dedukcyjne .....                                    | 88         |
| Rozumowania życia codziennego .....                             | 93         |
| Intuicja .....                                                  | 97         |
| Analogie .....                                                  | 98         |
| Pytania .....                                                   | 101        |
| <b>5. JĘZYK I ROZUMOWANIE .....</b>                             | <b>104</b> |
| Czym jest nazwa .....                                           | 104        |
| Znaczenie języka w rozumowaniu .....                            | 106        |
| Słowa o nieostrych granicach .....                              | 110        |
| Semantyka: nauka o znaczeniu .....                              | 116        |
| Jaśniejsze pisanie .....                                        | 120        |
| Poprawne użycie słów .....                                      | 121        |
| Język gestów i zwyczaje .....                                   | 124        |
| Pytania .....                                                   | 128        |
| <b>6. POWSZECHNE BŁĘDY W ROZUMOWANIU .....</b>                  | <b>130</b> |
| Niebezpieczeństwa rutyny .....                                  | 131        |
| Stereotypy i zamknięty umysł .....                              | 133        |
| Pochopne wnioski .....                                          | 135        |
| Nieporozumienia .....                                           | 138        |
| Błędne uogólnienia .....                                        | 139        |
| Uznanie przesłanek za dowód .....                               | 141        |
| Błędne koło w rozumowaniu .....                                 | 144        |
| Fałszywe analogie .....                                         | 146        |
| Posługiwanie się analogiami przy formułowaniu ocen .....        | 147        |
| Rozumowanie oparte na fałszywych „faktach” i przesłankach ..... | 149        |
| Fałszywe przesłanki: studium przypadku .....                    | 151        |
| Nadużycia statystyki .....                                      | 152        |
| Relatywne, absolutne... ..                                      | 154        |

|                                                        |     |
|--------------------------------------------------------|-----|
| Emocje <i>versus</i> rozumowanie .....                 | 155 |
| Krańcowe oceny .....                                   | 157 |
| Rola wartości i postaw etycznych .....                 | 157 |
| Znaczenie otwartego umysłu .....                       | 159 |
| Pytania .....                                          | 161 |
| <br>7. ASTROLOGIA — BŁĘDNE ROZUMOWANIE.                |     |
| STUDIUM PRZYPADKU .....                                | 164 |
| Rozpowszechniona wiara w astrologię .....              | 165 |
| Czym są teorie astrologów .....                        | 166 |
| Stracone 11 dni .....                                  | 168 |
| Sprzeczności wywołane błędnym znakiem zodiaku .....    | 169 |
| Przesadne twierdzenia ogólne .....                     | 172 |
| Brak zrozumienia przyczyny i skutku .....              | 173 |
| Naciągane analogie w „domach” astrologicznych .....    | 174 |
| Naciągane analogie dotyczące planet .....              | 180 |
| Tworzenie horoskopu przypomina grę .....               | 183 |
| Twierdzenia astrologów nie zostały zweryfikowane ..... | 185 |
| Wszystko dla wszystkich mężczyzn i kobiet .....        | 188 |
| Pytania .....                                          | 189 |
| <br>8. SPRZECZNE OPINIE .....                          | 191 |
| Podatność na opinie innych .....                       | 191 |
| Czym jest opinia .....                                 | 193 |
| Badania opinii publicznej .....                        | 195 |
| Lepiej czy gorzej .....                                | 201 |
| Uwzględnianie opinii innych .....                      | 202 |
| Otwarty umysł jest w stanie zmieniać opinie .....      | 204 |
| Pytania .....                                          | 210 |
| <br>9. STEREOTYPY, UPRZEDZENIA I DYSKRYMINACJA .....   | 212 |
| Uprzedzenia i stereotypy .....                         | 213 |
| W jaki sposób przyswajamy stereotypy .....             | 214 |
| Jak zmieniać stereotypy .....                          | 219 |
| Niektóre powszechne stereotypy .....                   | 219 |
| Konsekwencje uprzedzeń .....                           | 223 |
| Podświadome stereotypy .....                           | 224 |
| Samopotwierdzające się proroctwa .....                 | 225 |
| Dyskryminacja .....                                    | 227 |
| Pytania .....                                          | 231 |

|                                                      |     |
|------------------------------------------------------|-----|
| 10. W JAKI SPOSÓB WPŁYWAĆ NA OPINIE .....            | 232 |
| Zorganizowane „środki masowego przekazu” .....       | 233 |
| Układanie faktów .....                               | 234 |
| Wrywanie z kontekstu .....                           | 242 |
| Pytanie o bicie żony .....                           | 243 |
| Negatywne kampanie wyborcze .....                    | 244 |
| Emocjonalne słowa, mętna woda i epitety .....        | 247 |
| Strach na wróble .....                               | 248 |
| Równy chłop .....                                    | 248 |
| Zasada transferu .....                               | 249 |
| „Ogólniki-błyskotki” .....                           | 250 |
| „Efekt orszaku” .....                                | 251 |
| Świadek poparcia .....                               | 253 |
| Wina przez skojarzenie .....                         | 253 |
| Kozioł ofiarny .....                                 | 255 |
| Pytania .....                                        | 256 |
| 11. BŁĘDNE ROZUMOWANIA W REKLAMIE .....              | 258 |
| Rola powtórzenia .....                               | 260 |
| Analiza reklam .....                                 | 260 |
| Czytanie etykiet .....                               | 262 |
| Reklamy pseudonaukowe .....                          | 263 |
| Pochwały .....                                       | 265 |
| Reklamy „lepsze-tańsze” .....                        | 265 |
| „Wspantastyczne” okazje .....                        | 266 |
| Podejrzane liczby .....                              | 267 |
| Język pokus .....                                    | 267 |
| Taktyka strachu .....                                | 268 |
| Informacje przeznaczone dla podświadomości .....     | 269 |
| Inne mylne reklamy .....                             | 272 |
| Pytania .....                                        | 277 |
| 12. KOŃCOWY OBRAZ .....                              | 279 |
| Nasze efektywne rozumowanie w życiu codziennym ..... | 279 |
| Współczesny świat abstrakcji .....                   | 280 |
| Ważna rola otwartego umysłu .....                    | 282 |
| Pamiętaj o następujących podstawowych zasadach ..... | 283 |
| <i>Dyskusja dotycząca pytań</i> .....                | 285 |
| <i>Indeks</i> .....                                  | 320 |